Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го КВІТНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 10, 1981 No. 68. VOL LXXXVIII

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ВІДБУВ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу на звичайних нарадах тут в приміщеннях Головної Канцелярії в суботу, 4-го квітня ц.р., зробив докладну перевірку стану і активности в минулому році та у перших місяцях цього, передконвенційного, року та виніс ряд рішень у різних справах на найближче майбутнє.

У нарадах, що їх відкрив і ними проводив головний предсідник д-р Іван Флис, взяли участь: заступниця головного предсідника Марія Душник, головний директор на Канаду сен. Павло Юзик, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний організатор Василь Оріховський, як теж головний контролер проф. д-р Богдан Гнатюк і головний редактор „Свободи" Зенон Снилик. Свою відсутність виправдав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась.

Під час нарад Екзекутиви УНС: (сидять, зліва) — Марія Душник, д-р Іван Флис, Уляна Дячук; (стоять, зліва) — Зенон Снилик, сен. Павло Юзик, проф. д-р Богдан Гнатюк, Володимир Сохан, Василь Оріховський.

Відкриваючи наради, д-р І. Флис висловив признання затрудненим в Головній Канцелярії членам Головного Екзекутивного Комітету за співпрацю у веденні всіх щоденних справ в час його відсутности з уваги на недугу та подякував їм за постійне інформування і консультування його в усіх справах, що уможливило йому брати участь у попередніх засіданнях у лікарні та в усіх рішеннях Екзекутиви. Це останнє підтвердили й інші члени Екзекутиви, висловлюючи при тому задоволення, що головний предсідник є в дорозі до повного видужання і прибув уже на це засідання до Головної Канцелярії.

Згідно з традицією серію звітів започаткувала головний касир У. Дячук.

Звіт головного касира

На кінець місяця лютого ц.р. майно УНСоюзу осягнуло суму 45,593,935 дол., збільшившися від початку року сумою 405,447 дол. За такий короткий час в 1979 році майно зросло на суму 336,010 дол., звітувала У. Дячук.

За два перші місяці ц.р. зібрано вкладок на суму 593,020 дол., що являється на 27,601 більшою сумою, як зібрані вкладки за такий самий час 1980 року та на 13,912 дол. більше, як сума з 1979 року.

За 1980 рік майно зросло на 1,152.275 дол.

Всіх прибутків було на суму 7,103.075 дол., а видатків 5,950.799 дол. В порівнянні з 1979 роком прибутки зросли на суму 465,984 дол., а видатки на суму 234,622 дол. Всі відсотки від інвестицій зросли на 293,207 дол. і дали загальну суму 2,588.239 дол. Сума зібраних вкладок виносила 2,942.404 дол., на 89,545 дол. менше чим рік раніше.

Грошових зворотів виплачено на суму 351,529

(Продовження на ст. 3)

Уряд Реґена відкидає проєкт бюджету демократів

Вашінґтон. — Альтернативний плян демократичної опозиції державного бюджету викликав спершу застереження, а відтак рішучий опір з боку Уряду. Дейвид Стокмен, директор Бюра для бюджетових справ, та Доналд Ріґен, секретар скарбу, відкинули цей плян, підкреслюючи, що хоч у ньому є властиві елементи, взоровані на державному бюджеті, то він не послідовний і обчислений радше на пропаганду як на заспокоєння справжніх державних потреб

Президент Реґен запропонував бюджет в сумі 695 більйонів, обтинаючи в ньому всі несуттєві витрати та концентруючись на найважливіших потребах. Демократи запропонували свою версію бюджету в сумі 713,5 більона долярів, збільшуючи фонди на численні з тих ділянок, які Президент рішив обтяти. Президент Реґен відбув в шпиталі, де він виздоровляє, різні зустрічі з членами уряду та з сенаторами й конґресменами, а крім цього чимало телефонічних розмов, в яких він з'ясував конечність втримати бюджет в поданих ним рамках. Представники Білого Дому виявили плян Президента ще перед кінцем цього місяця виступити в телебаченні зі зверненням до американського народу. В тому зверненні Президент плянує ще раз з'ясувати свій господарський плян і звернувся до суспільства з проханням підтримати його.

Д.Стокмен і секретар Ріґен підкреслили, що бюджет, представлений Президентом, є тією межовою лінією, до якої Уряд може поступитися. Державний бюджет є однією з підстав загального господарського пляну Президента і всілякі поважні зміни в ньому впливатимуть неґативно на можливості успіху цілого пляну. Зокрема запропонований демократами бюджет вимагав би збільшення податків, або збільшення внутрішнього заборгування, чому Президент і його Уряд мусять протиставитися.

Москва зміцнює свої війська в Афганістані

Ню Делі, Індія. — Сюди наспіли вістки, що Совєтський Союз перекидає до Афганістану значніші підкріплення. Остаточні цифри дотепер ще не потверджені, але йдеться про 20,000 до 60,000 бійців. Совєтські частини, які прибувають до Афганістану узброєні наймодернішою зброєю, спеціяльно для поборювання партизан і населення. Партизани збільшили скількість своїх виступів. Уряд президента Зія уль-Гака в Пакістані консолідує свої позиції і готовиться до спротиву совєтській силі.

Цілий ланцюг невдач совєтських окупаційних військ в Афганістані та урядової афганської армії з одного боку, а з другого боку пляни нової російської офензиви викликали потребу поважних підкріплень для тих совєтських дивізій, які вже є в Афганістані. Ісламські афганські джерела подали, що самостійницькі партизани перевели більші бойові операції в провінції Нанґарнар, завдали совєтським і афганським урядовим частинам дошкульниих втрат та здобули одно з більших міст тієї провінції. В провінції Льогар партизани при помочі частини урядових військ, які перейшли на їхній бік знищили 18 танків, значне число бойових возів та сконфіскували чимало зброї та амуниції. Офіційне радіо в Кабулю потвердило також бої з партизанами в провінціях Бадхіс і Парван. Згідно з тим повідомленням партизани були вже озброєні частинно новою американською зброєю.

Рівночасно з інформаціями з Афганістану напливають інформації із самостійницьких центрів в Пакістані. Обіцяна допомога з різних країн, а в першу чергу з КНР та прибуття звідтіля групи інструкторів і спеціялістів партизанської боротьби викликали збільшену активність серед афганських еміґрантів та посилене пересування через обсаджені совєтськими військами кордони. Пакістанський уряд, який під зростаючим тиском Москви, хитався, останньо зміцнив свою протисовєтську поставу. Причинилося до того між інших також недавнє схоплення пакістанського літака лівими терористами, які були пов'язані з совєтською агентурою.

Пакістанські урядові чинники вимагають підвищення допомоги з боку вільних країн, а зокрема з боку ЗСА. Речник пакістанського уряду заявив: „Якщо ЗСА справді заклопотані присутністю СССР в тому районі, тоді вони мусять прийняти до відома, що ми є єдиною країною в ньому, здібною протиставитися Москві".

Сен. Юзик обороняє багатокультурність

Оттава, Канада. — Проґресивно - консервативна опозиція в канадському сенаті запропонувала через свого речника сенатора Павла Юзика з Манітоби поправку до пропонованої нової канадської конституції. Вона передбачає цілковите зрівняння в правах з чоловіками жінок у Канаді, бо досі в конституції все ще є багато аспектів рівности невирішеними. У промові в Сенаті у четвер, 26-го березня, сен. Юзик обговорив такі справи: 1. неохоту теперішнього уряду включити справу багатокультурности в Закон, аж поки не було застосовано великого тиску на уряд з приводу цієї справи; 2. недотягнення Закону; 3. нові пропозиції для конституційної асамблеї, щоб виробити нарешті нову конституцію і розв'язати цей федерально-провінційний імпас; 4. поправку до Закону, яка б включала рівні права для жінок.

Вже на початку свого слова сенатор пригадав його виступ у сенаті ще 1-го листопада минулого року, коли він закинув урядові Трудо, що в Законі Людських Прав і Свобід уряд дискримінував етно-культурні групи, включаючи й туземців. Сенатор вказав, що виглядає на те, що уряд відмовився від політики багатокультурности, бо про це нема згадки в пропонованій конституції країни.

Відтоді спеціяльна спільна комісія опрацьовувала ці й інші тези, на засіданнях якої активно виступав і сенатор Юзик, і завдяки також його праці ухвалено додаток ч. 27, в якому підкреслено, що Закон буде інтерпретований так, щоб зберігати і розвивати багатокультурну спадщину канадців. Додаток ч.25 займається правами тубільців.

Цей 27-ий додаток, хоч і добрий, на думу сенатора, все таки неповний, беручи до уваги, що не англокельти і не-французи в Канаді становлять одну третину населення; уряд лібералa Трудо, мовляв, робить недостатньо для них.

Пригадуючи всю історію ухвал про багатокультурність, починаючи зі славного 1971-го року, коли було офіційно розпочато політику багатокультурности в країні, і відтоді здійснено багато успішних осягів цієї політики протягом років, сенатор Юзик висловив своє незадоволення теперішнім урядом, який не зробив нічого або зробив мало в тім напрямку.

Крім цих справ сенатор Юзик висловив незадоволення довгим процесом виготовлення нової канадської конституції, порівнюючи цей непотрібно довгий процес з американською практикою 200 років тому, коли американці зуміли протягом всього чотирьох місяців ухвалили свою Конституцію до того, не маючи під рукою жодного зразка, на якому взоруватися. Він уважає, що шість місяців аж надто досить, щоб таку Конституцію Канади виготовити. І знову підкреслив на кінець свого виступу потребу рівних прав для жінок, канадських громадянок, та плекання політики багатокультурности, пропонуючи конкретно уточнення до додатку 28 під числом 1.

У світі

В РАЙОНІ МІСТА Заглє та в інших околицях Ливану відбуваються і далі завзяті бої між різними збройними формаціями; найактивнішими в тих боях є сирійські військові частини, які намагаються приборкати християн в різних околицях. Свої масивні акції в районі міста Заглє сирійське командування оправдує тим, що це місто лежить на головній дорозі до Сирії і його посідання вможливлює розвивати акцію проти столиці Сирії Дамаску. Командир християнської міліції Башір Ґемаєль заявив, що його відділи в ніякому разі не відступлять, але будуть боротися до останнього набою. Колишній президент Ливану Каміль Шамун публічно поставив вимогу негайного відтягнення сирійських військ з Ливану та їхніх палестинських спільників, бо „доки вони будуть у Ливані, доти спокою не буде". В Бейруті, столиці Ливану, сирійські війська обстріляли артилерійським вогнем християнський шпиталь, частину його знищивши, після чого шпиталь не може більше приймати пацієнтів.

У БОННІ, столиці Західньої Німеччини, закінчилася конференція міністрів оборони країн НАТО. Секретар оборони ЗСА Каспар Вайнберґер, для якого це був перший виступ у цьому характері на форумі держав НАТО, використав нагоду, щоб з'ясувати оборонні напрямні нового Уряду ЗСА під проводом президента Роналда Реґена. Секретар Вайнберґер підкреслив, що Америка ніколи не була й не буде аґресивною, але також ніколи не погодиться на аґресію одних країн супроти других. Секретар Вайнберґер накреслив учасникам конференції повну картину совєтської імперіялістичної політики, в якій Польща, Афганістан тощо є поодинокими ланками довгого ланцюга, що його Москва реалізує ступнево. Совєтська аґресія загрожує в однаковій мірі всім країнам вільного світу, а в першу чергу країнам НАТО. Всі вони мусять перебрати на себе відповідні оборонні завдання. Вийнятків не може бути. З'ясування Вайнберґера підтримав німецький канцлер Гельмут Шмідт. Він сказав: „Ми встоїмося тільки тоді, коли всі союзники змобілізують свій оборонний потенціял для спільного добра."

В ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ, згідно з офіційними повідомленнями, відбувся великий бій з найбільшою партизанською групою в районі гірського хребта Сан Хацінто, недалеко від столиці Сан Сальвадор. Військові частини швидким маневром оточили партизанську групу і змусили її до бою у дуже невигідних для неї умовах. Як подає інформаційне аґентство Ройтерс, бій був вийнятково завзятий з обидвох боків. Партизанський відділ мав у своєму складі ветеранів партизанської боротьби, узброєних досконалою зброєю, та великий запас амуниції. Після бою відбулася велика очищувальна акція в тих околицях, а крім того захоплено і знайдено при вбитих величезне число документів і різних матеріялів. Дотепер знайдено 37 убитих, але розшуки за вбитими тривають далі, і побоюються, що їх було значно більше. Так само є багато ранених. Урядові чинники подають, що в бою загинула більшість відділу, а його поразка матиме великий вплив на дальший розвиток подій. Захоплені документи, згідно з опінією офіційних чинників, дадуть знамениті дані для дальшої боротьби з партизанами і міським підпіллям.

В РИМІ ТЕРОРИСТИ з „червоних бриґад" вбили в'язничного сторожа однієї з римських тюрем. Старшина Раффаеле Чінотті в дорозі додому був заскочений трьома терористами, які обстріляли його несподівано, не давши йому змоги вжити власну зброю. Після вбивства речник терористів телефонічно повідомив одну з місцевих газет, що вбивство мало місце для того, щоб остерегти владу перед дальшими переслідуваннями терористів у Міляні, а крім того, щоб показати здібність терористів навіть після арешту їхнього лідера Маріо Моретті продовжувати далі терористичні виступи. Маріо Моретті арештовано декілька днів тому по дорозі зі станції у Міляні до його засекреченої квартири. Моретті є одним з трьох основників „червоних бригад"; після його арешту всі три основники опинилися в тюрмі. Моретті обвинувачений у співучасті в схопленні колишнього прем'єра Альдо Моро в 1978 році, якого він начебто власноручно вбив.

Трьох українців обрано до парляменту Онтаріо

Торонто, Канада. — Українська преса в Канаді інформує, що у висліді провінційних виборів в Онтаріо, які, як відомо, відбулися 19-го березня ц. р., трьох канадців українського походження здобули перемоги, а саме: мгр Юрій Шимко, колишній посол Микола Лелюк і підприємець Олександер Колин. Всі вони є членами прогресивноконсервативної партії. Шимко і Колин перехопили місця від Нової демократичної партії. Проґресивно-консервативна партія Вілляма Дейвіса здобула у виборах абсолютну більшість місць у провінційному парляменті і вона творитиме тепер уряд більшости, до якого напевно ввійдуть, згідно зпередбачуванням політичних спостерігачів, також представники етнічних груп.

Ю. Шимко, колишній генеральний секретар Світового Конґресу Вільних Українців, переконливо переміг в окрузі Гай Парк Свансі посла Едварда Зємбу і своєю перемогою припинив там панування Незалежної демократичної партії на протязі останніх 15-ох років.

В торонтонській окрузі зазнав поразки адвокат Ігор Бардин, який кандидував перший раз від імені Ліберальної партії проти сильного посла з НДП.

Успіх Консервативної партії здобутий переважно коштом втрати місць Нової демократичної партії, яка втратила 12 послів. Ліберальна партія задержала своїх 34 місця, а Консервативна розпоряджає аж 70-ма місцями.

ПІДВИЩЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ „СВОБОДИ"

Згідно з рішенням Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу з 4-го квітня 1981-го року, передплата щоденника „Свобода" для не-членів УНСоюзу виноситиме від 1-го травня 1981 року:

річно — 40.00 дол.
піврічно — 22.00 дол.
тримісячно — 12.00 дол.

Ця підвишка передплати для не-членів УНСоюзу зумовлена постійно зростаючими коштами друку і, в останньому часі, підвищенням поштових оплат.

Не потребують доплачувати до передплати в дотеперішній висоті, хто вже її вплатив. Від 1 травня 1981 року всіх передплатників „Свободи", які до того часу не вплатять повної річної передплати в дотеперішній висоті (30.00 дол.), зобов'язуватиме вже нова висота передплати.

Передплата для Членів УНСоюзу залишається в дотеперішній висоті: 7.80 дол. річно і 3.90 дол. піврічно. Немає змін також у передплаті англомовного „Українського Тижневика", яка залишається у дотеперішній висоті: 5.00 дол. річно для Членів УНСоюзу і 8.00 дол. річно для не-членів УНС.

Адміністрація „Свободи"

Відбувся літературний вечір, присвячений М.Хвильовому

Ню Йорк (Л.Д.). — З нагоди виходу з друку другого тому творів Миколи Хвильового Об'єднання Українських письменників „Слово" і українське видавництво „Смолоскип" ім. В.Симоненка влаштували в суботу, 4-го квітня, в приміщенні Українського Інституту Америки літературний вечір.

Вечір відкрив представник видавництва „Смолоскип" Андрій Фединський, який пізніше керував програмою. Він сказав, що уже понад десять років багато людей допомагають видавництву збирати твори Хвильового по бібліотеках Америки, Канади і Европи для запланованого видання їх у п'яти томах. Хоч писання Хвильового заборонені в Україні, але й звідти надійшли матеріяли, які, були десь переховані.

А.Фединський відзначив, що поява творів Хвильового, який боровся проти провінційности української літератури і кликав орієнтуватися на Европу, це заслуга перед українською культурою Осипа Зінкевича, ініціятора та мотора видання, і Григорія Костюка, головного редактора п'ятитомника.

Історія пішла інакше, ніж то думав Хвильовий у молодості, а він сам покінчив самогубством 1933 року. Проте його ідеї актуальні і сьогодні. Хвильовий намагався довести, що в Україні можлива незалежна культура.

Далі виступив Григорій Костюк, головний редактор видання. Він сказав, що вихід другого тому творів Хвильового — це свято, важлива подія. В другому томі вміщені твори Хвильового того періоду, коли він уже став утвердженим письменником, уже не був експериментатором, як у ранніх творах, а відтворював, зображував життя. Г.Костюк з радістю відзначив, що А.Фединський, представник молодшої ґенерації, яка народилась і зросла поза межами України, знає про письменника М.Хвильового і розуміє його значення для української літератури.

Осип Тарнавський, голова Об'єднання Українських Письменників „Слово", говорив на тему „Як приймали М.Хвильового поза УССР?". Він сказав, що М.Хвильовий увійшов в українську літературу несподівано, як метеор. Віддав літературі лише вісім років — від 1921 до 1929, і за цей час став провідним українським прозаїком, головним речником українського відродження, новатором, організатором. Значення Хвильового зрозумів Михайло Рудницький, який назвав свою книжку — „Від Мирного до Хвильового". Тепер цю книжку серед творів М.Рудницького не згадують. У „Літературно-Науковому Віснику" про Хвильового з похвалою писали Дмитро Донцов і Євген Маланюк.

У другій частині програми артистка Евеліна Белюц прочитала уривок з

(Закінчення на стор. 3)

СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ В РАТҐЕРСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Нюарк, Н.Дж. — В неділю, 12-го квітня ц.р., від год. 1-ої по полудні тут в Ратґерському університеті, у центрі Робсона, при 350 Гай вулиці розпічнеться Слов'янський фестиваль. Між 150-ма учасниками мистецької програми виступлять: танцювальний ансамбль „Волошки" з Філядельфії, відомий хор „Думка" з Ню Йорку, групи бандуристів з Нюарку і Ратґерського університету і польсько-американський танцювальний ансамбль з Бруклина. Цей фестиваль спонзорують спільно: департамент совєтських і східньоевропейських студій, український і польський клюби при Ратґерському університеті і Ратґерський університет в Нюарку. Координатором програми є проф. д-р Тарас Гунчак. Вступ на фестиваль вільний.

В Америці

НОВИЙ ЗАГОВІР проти президента Роналда Реґена був розкритий Секретною службою, службовці якої заарештували 22-річного безробітного озброєного Едварда Ричардсона. Представники Секретної служби слідкували за ним ввесь час, починаючи з Ню Гейвену в Коннектикат, де він якийсь час перебував. Арешт відбувся на автобусовій центральній станції в Ню Йорку. Службовці ФБІ перевіряють тепер справу можливої пов'язаности Ричардсона із атентатчиком Джаном Гінклі і молодою артисткою Джоді Фостер. Арешт Ричардсона відбувся на підставі його погроз про вбивство Президента. Генеральний прокуратор Джан С. Сміт заявив, що заарештований походить з Дрексел Гілл в Пенсильванії і він нахвалявся, що, якщо йому не вдасться вбити президента Реґена, він застрелить державного секретаря Александра Гейґа або сенатора Джессі Гелмса, республіканця з північної Каролайни. Секретна служба має інформації, що Ричардсон поділяв думки Гінклі щодо артистки Фостер і що він правдоподібно зустрічався з ним в Колорадо.

ВЕЛИКІ ЗМІНИ НАСТУПЛЯТЬ у програмі соціяльного забезпечення і пенсійного пляну для старших віком громадян. Запропонований додаток до закону про зміну пенсійного віку мабуть буде прийнятий тимчасово підкомісією Палати Репрезентантів. Внескодавці пропонують піднести пенсійний вік з 65 до 68. Нова формула цього додатку, якщо він буде прийнятий обидвома палатами Конґресу і підписаний Президентом, увійде в силу щойно в 1990 році і постепенно буде впроваджувана в життя фазами на протязі чергових 10 років.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Розумне рішення

Немає найменшого сумніву, що між З'єднаними Стейтами Америки, а комуно-московською рабовласницькою імперією існує стан холодної війни, головно від часу совєтського насильного військового вторгнення до Афганістану і розгорнення у пов'язанні з цим антиамериканської пропаґанди совєтськими засобами масової інформації. До афганістанських подій совєтські пропаґандисти бодай частково намагалися заховати форми пристойности у веденні кампанії проти політики ЗСА. Сьогодні натомість ці пропаґандивні прийоми зовсім вийшли з форми, пристрасті загострились, ненависть і наклепи на ЗСА набирають на силі.

Ціллю цієї неперебірчивої пропаґанди Москви, — кажуть політичні спостерігачі і аналітики, — є не так застрашити Америку, яка є великою політичною, економічною і мілітарною потугою і про це знають совєтські диктатори, як впливати на її союзників, яких вони хочуть переконати про недоцільність ведення політики з позиції сили, а при тому, застрашити своєю мілітарною силою і евентуальністю війни, порізнити їх у цілях з Америкою.

З цією метою у Совєтському Союзі створено кільканадцять років тому славнозвісний дослідчий Інститут студій проблем З'єднаних Стейтів Америки і Канади, що його сьогодні очолює член Центрального Комітету КПСС Георгій А. Арбатов, той самий Арбатов, який перебуваючи в Америці вже від 25-го березня ц.р., попросив тепер Державний департамент про продовження візи тільки для того, щоб він і ще два інші совєтські пропаґандисти могли взяти участь в публічній телевізійній дискусії на програмі Біла Моєрса про американсько-совєтські відносини.

Ось вам віз і перевіз. Арбатов хоче не тільки поширювати совєтську пропаґанду почерез особисті зв'язки з численними американськими громадянами, з якими він, перебуваючи в цій країні, кожноденно зустрічається, але, використовуючи американську демократію і свободу слова в першу чергу, старається впливати на американську спільноту за посередництвом телевізії.

Тому Державний департамент ЗСА поступив дуже розумно, відмовивши Арбатову продовження візи, бо всі ми собі добре пригадуємо подібний випадок з 1980 року і велику дискусію на телевізії про порушення прав людини напередодні Мадридської конференції з участю совєтських пропаґандистів, які обіцяли заініціювати опісля подібну дискусію з участю закордонних журналістів і політичних коментаторів у СССР, але на обіцянці й закінчилась ця афера. До дискусії ніколи не дійшло, а в своїй нахабності комуно-московські верховоди дійшли так далеко, що відмовили навіть тодішньому амбасадорові ЗСА Джеймсові Ватсонові виголосити свою традиційну промову в совєтській телевізії з нагоди Свята Американської Незалежности в минулому році.

Не слід забувати слів президента Роналда Реґена, який кількакратно вже пригадував американцям, що він уважає нереальним говорити тепер з СССР про роззброєння і привернення політики детанту, якщо не зміниться політична атмосфера, що тяжить на американсько-совєтських відносинах. Президент Реґен цілком слушно уважає що совєтські верховоди мусять наперед увести ґрунтовну зміну у настанові до світових політичних і мілітарних проблем, мусять зліквідувати політику агресії, застрашування, терору, підтримки світового тероризму, заки починати говорити про замирення.

Досі, як жадна інша держава в світі, З'єднані Стейти Америки повністю додержувались Гельсінкських угод у ділянці виміни ідеями, натомість Москва повністю ці угоди ігнорує, не зважаючи на пригадку багатьох країн світу. Чи потрібно сьогодні Америці виступів Арбатова і йому подібних? Ні, не потрібно. Натомість, потрібно зміни американської політики у відношенні до СССР, зміни, яка у далекій перспективі передбачала б ліквідацію комуно-московської імперії. Цієї ж бо зміни найбільше бояться кремлівські диктатори і тому по вільному світі вештаються арбатови.

ВІЛЛІЯМ ДЖЕЙ ДАЄС, речник Державного департаменту, заявив на відправі зкореспондентами що Уряд ЗСА все ще з тривогою спостерігає дивну поведінку і великі рухи військ держав Варшавського Пакту та, не зважаючи на нібито запевнення Леоніда Брежнєва, що Польща є спроможна сама розв'язати свої внутрішні проблеми, вважає, що совєтські інтенції все ще неясні. „Ми продовжуємо з турботою спостерігати поведінку і рухи військ комуністичних держав довкола Польщі, беручи, очевидно під увагу погрози, які досі появилися в совєтській пресі", — підкреслив Даєс. Не зважаючи на офіційну заяву з Москви, що маневри вже закінчились і що військові з'єднання повертаються на свої бази, військові розвідчі служби все одно інформують про незвичайні рухи війська, що вказувало б на підготову до якоїсь поважної акції.

Ярослав Гайвас

НА РЯТУНОК ГОСПОДАРЦІ ПОЛЬЩІ

Сучасна господарка „людової" Польщі стала міжнародною проблемою. Нею заінтересовані та ще й зажурені не лише польські керівні кола та їхні московські майстри, але уряди західніх держав та господарські менаджери Заходу. Три головні питання розв'язують тепер найліпші економічні уми: як взагалі до такої ситуації могло дійти та де джерела й коріння лиха; як західні господарські кола й їхні уряди могли до того допустити; як з того вийти?

За совєтським взором

Ясно, що різні дослідники бачать ті причини й коріння по-різному. Всі знають, що „причиною усіх причин" були „совєтські випробувані взори", „мудра партія і її директиви" і „дружні вказівки з Москви". Але ж про те все знаємо не відсьогодні й ніхто не міг сподіватися, що директиви партії чи побажання і інструкції з Москви могли бути інші, як ті на які її стати. Ясне, що Москва не могла дораджувати, як і в себе не може стосувати, інших як її дотеперішні доктринерські погляди про побудову важкої індустрії, як бази, коштом легкого промислу, агрикультури й усього іншого. І це всі знали. Так само, як усі знали, що того, що перетерпить і винесе своїм коштом та на своїх плечах підсовєтська людина, ніяка інша не захоче й не зможе. Західня, а в тому й польська людина повстане проти совєтського безглуздя багато раніше, як підсовєтській людині може прийти на думку, що це ж немає найменшого глузду „слухати директив з центру" і платити за них добробутом і здоров'ям, а то й життям цілих поколінь. Та не зважаючи на те, що всі знали, або повинні були знати, до Польщі плили зі закордону чужі більйони, за які комуністичні „вожді" будували комунізм і ще далі обіднювали населення.

„Бери, коли дають"

Польща, як боржник опинилася в тій вимріяній для кожного боржника ситуації, коли не він, або не тільки він, але і його віритель журиться, що буде з його позиченими капіталами та що робити, щоб боржник був здібний їх віддати. Та ще й грубезні, бо також більйонові відсотки від них. І при всьому сучасному господарському лихові, Польща сьогодні в тому доброму положенні, що закордонний віритель журиться і робить всі потрібні заходи, щоб Польща переборола труднощі, щоб вона збільшила свій продукційний потенціял й виробляла більше та щоб її продукт мав забезпечений збут і заробіток, бо йнакше не зможе платити.

Приватний підприємець любить хвалитися своїм вмінням правильно оцінити господарське положення й витягнути з цієї оцінки корисні для себе висновки. Здебільшого буває й так. Але не рідко підприємець робить такі фальшиві оцінки та ще фальшивіші висновки, що за це йому приходиться платити дуже дорого, а не раз усім тим, що він має. Польща набрала в західніх банках та інших підприємствах понад 20 більйонів долярів кредиту на протязі дуже короткого часу. Сьогодні це вже становить разом з коштом коло 27 більйонів. Банковці й банкіри навипередки позичали комуністичному урядові Ґєрека, не приглядаючись, де ті більйони йдуть і що з ними роблять. Та „радосна твурчосць", вживаючи польського вислову, дійшла до головокружних цифр і тоді почався крах. І характеристичне, що „мудрі німці", ясно зі Західньої Німеччини, партиципували приблизно в одній третій тієї суми. В тій сумі майже 13 більйонів не мають ніяких гарантій.

Правда, на оправдання німецьких господарників треба додати, що не менш від них, а може навіть більш як вони рожево дивився на те закидування Польщі кредитами німецький уряд. І тому не диво, що канцлер Гельмут Шмідт, по професії економіст, тепер частенько замикається сам у своєму бюрі, ходить зажурений тощо. За німцями йдуть американці — Банк оф Америка, Ситібанк, Мануфекчерерс Гановер Траст, а там уже Франція і Великобританія. І тепер така цікава ситуація, що поляки в багатьох випадках не платять на час не то рат на капітал, але й відсотків і західні банкірі оправдують їх: це тільки проволока. А фактично Польща під господарським оглядом банкрут і тільки нові величезні позички можуть її врятувати. Чи врятувати, то покаже час. Якщо ті величезні капітали не прийшли б, тоді буде банкрутство, а це значить усе, або принаймні значна частина пропаде.

„Час розплати настав"

Ситуація докраю ускладнена тим, що експорт з Польщі впав принаймні на 10 відсотків, продуктивність індустрії падає далі, заробітні платні зросли, а в краю помітний дефіцит цілого ряду харчових продуктів. Рятунок може прийти тільки зі Заходу. Совєтський Союз, навіть якщо б хотів, не був би в силі витягнути її з біди. А до того він і не дуже хоче. І тому на запити західніх капіталістів, чи Москва згідна на дальше фінансування Польщі західніми капіталістами, Москва відповідала: чому ж би ні?

Британський королівський інститут міжнародних справ у Лондоні (Чатгам гавз), проголосив студію господарського положення Польщі й шанс вийти з нього і „оптимістично" зая-

(Закінгення на стор. 4)

Михайло Кучер

„Жертва капіталізму"

– Що? Я сам приїхав?.. Ще що! Мене привезли. Але в тому була й моя вина, моя помилка. „Бдітельность" втратив, загубив на московських смітниках і забігалівках. Пив, правда, тяжко. А хто не п'є? Пам'ятаю, як крізь сон, підписував у міліції якісь папери, але це для мене не первина. Фотографували мене, думав для заводської газети, до відділу „Вирвемо з коренем"!

Ось мене і вирвали, але коріння залишилось там. І як там моє коріння без мене. Від одної думки тверезію.

А тут довкола індивідуалісти. Кожен із своєю пляшкою. Я так розумію, що в американців немає почуття ліктя. Вони не мають поняття, що таке здоровий колектив.

Напився я одного дня до одубіння, а вони мене і „прорабативать" не стали. Просто з роботи вигнали. А вдома бувало, ой бувало, приволочусь до квартири, а жінка не скаже, що йде від мене. Подітись їй нікуди, куди піде з комунальної квартири!

Ну, трісне мене пательнею по голові. А мені здається, що то першотравнева оркестра. Кричу: Ура! Да здравствует! Жінка вплач. Життя, вам скажу, було. А тут тільки що — піду, каже, покину. І, справді, може піти.

А так тоска і більш нічого. Суботники, видно, відмінили ще до мого приїзду. У колгоспи на жнива не посилають. Одно слово, тоска!

Там я людиною був, хоч і пив, а тут я хто? Одна дорога — додому, якщо там не все без мене випили.

Або питаю на роботі, — це перед тим, як мене вигнали, — коли будуть виганяти картоплю копати? А вони регочуть. Айвен, кажуть „крейзі". Вони мене з Івана перехрестили на якогось Айвена. А я не знав, що воно таке „крейзі" та сміюсь, та все є, є, себто так, а „крейзі" по-нашому не всі дома. То воно і правда. Вдома я багато залишив.

Ну, фотографували мене, ну, проробляли на зборах, ну, обіцяли вирвати з коренем. Але яка все таки увага була! Ну, нехай „подонок", нехай якийсь там пережиток. Алеж на телевізії хто? я „подонок", у радіо хто знову таки я. У передовій „Правди" також. У всіх фейлетонах, у „Крокодилі"! А тут хто мене на телевізії покаже?

Почав я все таки розглядатись, може щось тут заховане, може якась „государственная тайна", до якої ще наші кагебісти не дійшли. Ходжу, питаю, не працюю. Жінка у якихось іудеїв посуд миє, так що жити можна. І ось я почув, що є тут якісь жертви капіталізму. Вирішив відшукати, самому подивитись, що воно і як. Пішов, а куди і сам не знаю. Та ось — з вигляду наші, лаються здорово, все маму згадують, капіталізм лають, видно „сознательнис". Я до них, питаю: як тут знайти жертви капіталізму? Вони й сказали: йди просто, все просто, не звертай нікуди. Там їх багато.

А дивитись на них можна? Говорити з ними можна? Це не якась „государственная тайна"?

(Закінгення на стор. 4)

З. Онуфрик

„БО ФАКТИ МАЮТЬ ВЛАСНУ ВИМОВУ Й ЇХ НЕ МОЖНА ФАЛЬШУВАТИ..."

Розбіжність думок української громади після XIII Конґресу УККА довела тепер до цього, що маємо різні версії та інтерпретації тих самих подій, а передусім різні інтерпретації, що на Конґресі переведено леґально, а що ні.

З прикрістю треба ствердити, що ані теперішня Екзекутива УККА, ані Комітет для правопорядку досі не подали громаді точних інформацій про участь представників організацій в Конґресі та про його точний перебіг а це велика перешкода для постороннього громадянина у витворенні собі власної думки. Тому зі зацікавленням прийняли ми появу однодніевки п. з. „Національна Трибуна", що її видала у лютому 1981 року Організація Оборони Чотирьох Свобід України. Хоча це „Спеціяльне видання" віддзеркалює погляди одного лише середовища, а це ООЧУСУ, все ж можна із нього багато довідатися про XIII Конґрес, зокрема тому, що автори статтей, як активні члени підготови, про переведення XIII Конґресу надзвичайно добре поінформовані.

Важко в одній статті проаналізувати всі елементи цього видання, але ми задержимося лише на питанні леґальности XIII Конґресу, що його обширно у „Трибуні" заторкнено, а яке так часто є предметом дискусій у громаді.

Перш усього у цьому питанні треба собі з'ясувати, що леґальність стверджується на підставі закону, який дану організацію обов'язує, а не на критиці чи цей закон є доцільний чи ні.

Дописувачі до „Національної Трибуни" багато місця присвячують справі числа делеґатів на XIII Конґрес, взглядно чи всі делеґати мали право голосувати. Наприклад, д-р А. Лозинський, член Управи УККА, його правний дорадник та парляментарист Конґресу у своїй статті п. з. „Правопорядок XIII Конґресу" подає, що в Конґресі брали участь: „аж 14 делеґатів від майже неіснуючого мельниківського „Визвольного Фонду", 6 делеґатів нарівні з активним ТУСМ - від майже неіснуючого мельниківського Академічного Т-ва „Зарево" та навіть делеґація від неіснуючого мельниківського МУН-у..." Беручи до уваги, що статут УККА як і правильник Відділів точно визначує вимоги, які організація мусить сповнити, щоб її прийняли до УККА, як теж точно подає скільки делеґатів має право кожна організація вислати на Конґрес, то на підставі твердження д-ра А. Лозинського на XIII Конґресі, більшість із перелічених ним делеґатів не мали леґального права такими бути.

На марґінесі треба пригадати, що статут УККА вимагає щорічного і точного плачення вкладок і тільки ці організації, які це зроблять мають право вислати своїх делеґатів на Конґрес. Але ось подана за приклад активна організація ТУСМ у статті д-ра А. Лозинського, на підставі „Вістей УККА" має лише один відділ у Філядельфії, що платив постійну вкладку, один Відділ у Честері час від часу. Головна управа ТУСМ не вплатила вкладки останніх сім років. Значить, можна припускати, що число нелеґальних делеґатів на XIII Конґрес було куди більше, як це подав д-р Лозинський. Це підтверджує знову таки в „Національній Трибуні" інша стаття, а це М. Іванова, де він пише: „...Селянська Партія є з одним чоловіком, Асоціяція Українців Америки не мала і не має жадного відділу, „Зарево" без одного члена..." А із списка делеґатів на першій сторінці „Трибуни" бачимо, що усі ті організації мали своїх представників на Конґресі.

Факт значної кількости нелеґальних делеґатів видвигає також голова Номінаційної комісії Л. Футала у своїй статті, пишучи що „наступ почали делеґати, які до УККА прийшли останніми місяцями й роками не платили Національного датку..."

Ми знаємо, що списки платників Національного датку кожнорічно подає до відома громади офіційне видання п. з. „Вісті УККА". Але що діється і як вияснити, коли „друкарський чортик" помине у списку деяких платників? Ось, наприклад, читаємо в „Заяві хору св. Юра в Ню Йорку" (у цій же „Національній Трибуні"), що хор є членом УККА і 20 років вплачував точно свою вкладку у формі Національного Датку. На жаль, його на списку платників немає. Але подібну проблему має, здається, також Управа ООЧСУ, бо і її бракує чомусь на списку платників УНФонду за роки 1977-1978 і 1979.

Того факту якось ніхто в часі Конґресу не підніс, а шкода.

Безперечно „фіктивні" чи „нелеґальні" делеґати на Конґресі не мають місця, головно, коли ще взяти до уваги що УККА є корпорацією і як така, має усі права охорони перед надужиттям, так як це має кожна інша людина. Акт свідомого допущення нелеґальних делеґатів до рішень корпорації часом називають „Conspiracy to Commit Fraud" (Конспірація з ме-

(Закінгення на стор. 3)

Умови конкурсу в „країні Рад"

Київ. (Л.К.). — Газета „Молодь України" і факультет журналістики Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка проголосили спільний конкурс п. з. „Прохідний бал", у якому можуть взяти участь десятикласники, молоді робітники, колгоспники, випускники професійно-технічних учбових закладів, одним словом усі хто пробує свої сили в літературі, чи бажає вступити на журналістичний факультет, — інформує газета „Молодь України".

Коли переглянути конгльомерат усіх цих суспільних нашарувань, просто здіймає подив, яке колосальне зрозуміння партійних вожаків до свого „пролетаріяту"... Яка пошана... бож кожен там має право стати письменникон і журналістом — під тільки... однією умовою, він мусить писати тільки те, чого вимагає партія. Ось і умови, що їх диктує газета.

Перш за все кандидат на переможця цього конкурсу мусить представити вирізки надрукованих матеріялів у газетах — „Молодь України", обласних та районових газет. Його розповідь мусить мати таку тематику, яку ось визначила газета: 1. Про кращого комсомольського активіста школи, кляси. 2. Про піонерського вожатого, або вожатого-виробничника. 3. Про керівника гуртка чи спортивної секції, в яких він займається. Тематика — нічого собі — вибаглива... Вона обов'язково зацікавить молодого учасника до праці. А що важливіше, яким... діяпазоном знання мусить відзначатися кандидат на переможця конкурсу, щоб його змогли пізніше прийняти на факультет журналістики. Недаремно там можуть брати участь люди різної „масти", з колгоспниками включно. Конкурс, сказати б можна, нічого собі... хороший і ціль його ясна — обмежити знання і зацікавлення молодого журналіста до аґітаційної халтури, що нічого не має спільного із справжньою журналістикою.

Покищо-це тільки перша „тура" конкурсу, — як пише „Молодь України", чим особливим відзначатиметься друга, невідомо.

Анна Власенко-Бойцун

ІСТОРИЧНО-НАЦІОНАЛЬНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

(3)

Хоч головною темою „Боярині" є носталгія то вістря крицевого слова поетеси звернене в першу чергу проти пасивної інтеліґенції. Оксана вірна жінка Степана — бояриня не може перенести байдужности свого чоловіка до боротьби гетьмана Дорошенка за визволення України і хворіє, а коли він, щоб врятувати життя дружини, хоче з нею їхати в Україну, Оксана іронічно заявляє йому:

Велике діло,
що ти надумав! Цар думки заверне.
Степан: Цар пустить. Вже тепера на Вкраїні
утихомирилося.
Оксана: — „Як ти кажеш? Утихомирилось!
Зломилась воля
Україна лягла Москві під ноги!
Це мир по твоєму, ота руїна?"
Отак і я утихомирюсь хутко в труні.
Оксана: — Ти, оджившеш на Вкраїні.
Москва ж не може заступити сонця
зв'ялити гаю рідного, зсушити
річок веселих...
Оксана: — А я дивую, ти з яким лицем
збираєшся з'явитись на Вкраїні!
Сидів-сидів у запічку московськім,
поки лилася кров, поки змагання
велося за життя там на Вкраїні —
тепер, як „втихомирилось", ти їдеш
того ясного сонця заживати,
та гасм недопаленим втішатись.
На пожарині хочеш подивитись,
чи там широко розлилися ріки від сліз і крови?..

Як бачимо Леся Українка гостро осуджує пасивність сучасників головно тих, що служили загарбникові, а слово „утихомирилось" вжите чотири рази в наведеній цитаті доказує, що Леся Українка добре знала дискусію між Тарасом Шевченком і толерантно настроєним Пантелеймоном Кулішем, який радив Шевченкові стриматися з друком „Гайдамаків" в 1844 році, в другий раз в 1857 році „Неофітів", бо „коли все втихомирилося прийшла пора потрудитися головою і вести культурну, чисто аполітичну працю". (Листи П. Куліша до Т. Шевченка з 1844 і 1857 рр.).

У драматичній поемі „Бояриня" порушує письменниця теж Переяславський договір і подає толкування його трьома персонажами: Степаном-вислужником, козацьким старшиною Перебійним і Іваном-речником спротиву Москви:

Степан: На раді Переяславській мій батько
подавши слово за Москву, додержав
те слово вірне.
Іван: Мав кому держати!
Лихий їх спокусив давати слово.
Перебійний: Тоді ще сину, на двоє гадалось,
Ніхто не знав, як справа обернеться...
а потім... присягу не кожне зрадить...
Іван: (іронічно) Та певне! краще зрадити
Вкраїну!

Леся Українка так же само, як і її персонажі — Оксана й Іван, осуджує вірність цареві, чи радше царям, про що вона пише до М.В.Кривинюка, у зв'язку із своєю працею про Переяславську угоду, щоб заперечити мітові про „воссоединения". Письменниця намічує такий плян цієї задуманої історії:

Хотілось би фактично доказати (цитатами з автентичних джерел, що зовсім можливо), як сама Москва прищепляла, з великим трудом, правдами й неправдами, віру в те, ніби все зле робиться без відома царя, та обіцянками замилювала очі, тут же свідомо збираючись не додержати їх. Хотілось би викрити всю ту деморалізацію, що вносила вона в наш народ, показати перехід від думки старосвітських пісень: „Ой, брешеш, брешеш, превражий москалю, се ж ти хочеш обманити" до настрою післяпанщинних пісень, що дякували „Царю Олександру", — ти при тім доказати, що старосвітська пісня і тепер має більше рації, коли б її прикласти до обіцянок „сердечного попечения". Маю замір скористати з усіх вільнолюбивих традицій, які ще можна тепер знайти в нашій етнографії (в тім мені стають у великій пригоді праці Драгоманова, та доказати, що політика царів була завжди однакова по духу від Алексея Михайловича до Николая II і що чим виразніша була індивідуальність царя, свідомість його і самостійність супроти „панів" і всяких „злих порадників" (чим більше він „все знав"), тим гірше діставалось від нього Україні, бо тоді він сам напускав на неї всяку галич (приклади Петро I, Катерина II, Николай I). З історичних моментів спинюся найбільше на ролі запорожців в шведській війні і взагалі в відносинах з черню українською з одного боку і з царем з другого, та на зруйнуванні Січі. Потім спинюсь на Гайдамаччині та Коліївщині. При нагоді зачеплю популярні постаті Палія, Гордієнка з його цікавою конституцією, Залізняка та інших діячів черні. Покажу, як зруйнування Січі було остатнім і найбільшим способом до цілковитого закріпощення люду, бо не стало ні схову для втікачів, ні прикладу комуністичного господарства на Україні, ні остраху на панів. Покажу, які були обіцянки, а яка дійсна „від царя заплата": канальна робота, пікінери, зайві походи, непотрібні лінії, віддання правобережної України, Польщі, нарешті панщина і рекрутчина.

(Продовження буде)

Відбувся літературний...

(Продовження зі стор. 1)

новелі Хвильового „Мати". вона ж і артист Олесь Журба прочитали три уривки з роману „Вальдшнепи". Музичний супровід — композитор Леонід Вербицький. Артистка Марта Гарасовська прочитала уривок з новелі „Я" (романтика). Співачки Орися Гевка і Маруся Домбчевська виконували дуетом українські пісні і романси. Зокрема вони виконали два романси, музика композитора Романа Бородієвича, який їм акомпаньював: один з них — на слова С. Караванського „Дружині", а другий — „Не забуваймо, звідкіля ми родом" — слова і музика Бородієвича.

Головний Екзекутивний...

(Продовження зі стор. 1)

дол., тобто на 64,312 дол. більше від суми виплаченої в 1979 році. З Братських Фондів виплачено 92,437 дол. на стипендії, дотації, допомоги членам і спортові акції.

Корпорація Дому УНСоюзу мала прибутків з чиншів у висоті 1,743,540 дол. та других 8,315.94 дол. з комісового і відсотків з банкового конта.

Попереднього року всіх прибутків було 1,560.557.

Всі видатки у 1980 році виносили 1,553,445 дол., не включаючи амортизації дому. Минулого року видатки дали загальну суму 1,397, 079 дол.

„Свобода" за 1980 рік виказала всіх прибутків на суму 859,180 дол., а видатків 858,873 дол. УНСоюз в 1980 році збільшив фінансову піддержку „Свободи" на понад 43,000 дол., виплативши за членів 451,030 дол.

За Альманах на 1981 рік книжки „Свободи" виявляють вплив приблизно на суму 45,000 дол. а видатки — 33,544 дол. Збірка належностей продовжується.

Збірка пожертв на Стипендійний Фонд УНСоюзу за допомогою розсилки різдвяних святочних карток була успішна і досі принесла понад 13,000 дол. доходу до цього фонду. Збірка продовжується.

Докладний звіт за 1980 рік буде поданий на річних нарадах Головного Уряду.

Звіт головного секретаря

Головний секретар В. Сохан започаткував свій звіт даними про рух і стан членства УНСоюзу. У 1980 році приєднали секретарі Відділів та організатори 2,239 нових членів із забезпеченням на суму 5,835,000 дол.

Цей звітовий рік закінчив УНСоюз із станом 63,085 активних членів та 84,667 усіх членів, включно з власниками виплачених грамот і грамот на безплатному продовженні забезпечення. З кінцем 1980 року сума всіх грамот забезпечення членів виносила 128,360,858 дол., а загальна сума всіх забезпечень членів, включно із додатковими — 161,891,608 дол.

Числа втрат членства у 1980 році не були вищими від сподіваних втрат, за виїмком суспенд, яких було на 130 менше, як у попередньому році, та передчасних грошових зворотів, яких було на 111 більше, як у попередньому році. На чисто втратив УНСоюз впродовж 1980 року 1,750 активних членів, а втрата у всьому членстві виносила 1,261.

Найвище число активних членів — 77,320 — мав УНСоюз при кінці 1967 року, а найвище число всього членства — 89,209 — при кінці 1970 року.

В. Сохан поінформував, що вже введено в життя такі постанови попередніх двох засідань Головного Екзекутивного Комітету: підвищено суми забезпечення без лікарських оглядин у відповідних вікових групах, започатковано видачу дітям у віці 0 — 10 років грамот на високі суми із ґарантіями низьковідсоткових студійних позичок та введено можливість для власників дозрілих вивінувальних грамот набути виплачене забезпечення на таку саму суму із частинною виплатою вивінування, або на вищу суму за повну суму вивінування. Ці новості в забезпеченевому діловодстві УНСоюзу вимагають ще більшої інформаційної акції, щоб більше членів могло ними покористуватися.

До 31-го березня ц.р., реченця для надіслання звітів на річне засідання, отримав головний секретар один звіт від головного радного та три звіти від членів Головного Екзекутивного Комітету.

Звіт головного організатора

В. Оріховський поінформував, що в минулому році чотири Округи — Шамокін, Вілкс-Беррі, Баффало і Аллентавн — виконали організаційну квоту на 100 відсотків і тим самим закваліфікувались на спеціяльні нагороди. Будучи часто в терені, головний організатор інформував про настрої в громаді у наслідок XIII Конґресу Українців Америки, стверджуючи, що переважаюча більшість союзовців одобрюють становище Екзекутиви. Він поінформував про створення нового Відділу „Броди" в Ню Йорку та подав точний плян точкування на спеціяльні нагороди в рамках передконвенційної організаційної кампанії, яка почнеться 1-го травня ц.р.

Заступниця головного предсідника М. Душник звітувала, що в минулому році вона зорганізувала 11 нових членів, а в цьому році — 2, при чому одного на суму 10,000 дол. забезпечення. Брала участь в Окружних нарадах та у братському конґресі стейту Ню Йорк, членом екзекутиви якого був обраний д-р І. Флис. Відмітила, що вона брала участь в інавгураційних церемоніях президента Роналда Реґена і писала про це у виданнях УНС, висловила жаль з приводу смерти св. п. інж. Богдана Рака. Закінчуючи свій звіт, М. Душник пригадала, що поміж нюйоркськими летовищами і Союзівкою курсують лімузини компанії Баба Міллера, з чого можуть скористати гості Союзівки.

Сен. Юзик, маючи на увазі конечність посилення організаційної діяльности в Канаді, поставив наголос на потребу скликання весняних нарад Канадського Представництва. Він також поінформував про заплянований „День Піонера", який відбудеться в липні в Українському Селі у Веґревіллі, Алберта, і під час якого можна буде відбути наради відділових секретарів та інших союзовців.

Д-р Флис, у своєму короткому звіті, повідомив, що в Українській Будівлі всі приміщення під цю пору винаймлені, включно з другим поверхом, на якому досі приміщується видавництво „Свобода", а стару будівлю УНСоюзу при Ґренд вулиці продано за 180,000 дол.

Ред. Снилик звітував коротко про хід подій в українській громаді, в Україні і у світі, що й знаходить віддзеркалення у „Свободі".

Проф. д-р Гнатюк поінформував про недавно проведену контролю і відчитав головні частини із проєкту заяви і заклику Головної Контрольної Комісії, які мають бути опубліковані у виданнях УНСоюзу. В заключенні д-р Гнатюк заявив, що Контрольна Комісія ствердила, що праця в Головній Канцелярії проходила справно в часі відсутности головного предсідника.

Рішення

Після вислухання та прийняття поодиноких звітів винесено однозгідно наступні рішення:

- Підвищити ціну передплати „Свободи" від 1-го травня 1981 року до $40,00 річно для передплатників, які не є членами УНСоюзу.
- Відбути з'їзд голів Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу в суботу, 6-го червня 1981 року, на Союзівці.
- Впровадити в передконвенційній кампанії 1981 року, починаючи від 1-го травня, спеціяльні щомісячні нагороди по $50 для місячних чемпіонів членської кампанії за спеціяльним точкуванням.
- Відбути весною цього року засідання Канадського Представництва для обговорення справ організаційної кампанії, постійних організаторів та устійнення пляну зборів Окружних Комітетів на терені Канади.
- Затвердити наступний плян таборів та курсів на „Союзівці на літній сезон цього року:

20-го червня — 1-го липня — тенісовий табір
20-го червня — 4-го липня — табір для дівчат
4-го липня до 18-го липня — табір для хлопців
19-го липня — 1-го серпня — курс українських танців для початкуючих
2-го серпня — 15-го серпня — курс українських танців для заавансованих
16-го серпня — 31-го серпня — курс українского мистецтва.

- Затвердити редакцію „Українського Тижневика", як незалежний в системі УНСоюзу окремий відділ, відповідальний безпосередньо перед Головним Екзекутивним Комітетом.
- Влаштувати концерт Української Канадської Опери осінню 1981 року в залі Карнеґі Голл в Ню Йорку.
- Продовжувати і в 1981 році програму святочних різдвяних карточок для передплатників „Свободи" та „Українського Тижневика".
- Відбути річне засідання Головного Уряду УНСоюзу в днях від 8-го до 12-го червня 1981 року на Союзівці, а в дні 7-го червня засідання Стипендійної Комісії УНСоюзу.
- Запросити на річне засідання Головного Уряду УНСоюзу на день 9-го червня 1981 року фахівця братського забезпечення Джеймса Балю.
- Винаймити другий поверх Української Будівлі і перенести приміщені на ньому редакції „Свободи" та „Українського Тижневика" й Адміністрацію видавництва „Свобода" на інші поверхи, зайняті УНСоюзом та видавництвом „Свобода".
- Видрукувати у видавництві „Свобода" після появи книжки д-ра Луки Луціва книжки ред. Любови Коленської та ред. Володимира Барагури за відповідним домовленням-договором з авторами про зворот коштів складу і друку цих видань і пізніший розподіл приходів по половині між автором та видавництвом „Свобода".

Після рішень і вичерпання порядку нарад головний предсідник закрив це засідання.

„Бо факти мають..."

(Продовження зі стор. 2)

тою поповнення обману). Саме на це є Верифікаційна комісія, яка відповідальна за перевірення кожного делеґата, а цим самим і є відповідальна перед владою за допущення до голосування нелеґальних делеґатів, якщо такі справді були.

У демократичних процесах право дозволяє меншості прослідити чи більшість діяла леґально і це часто густо практикується у американському політичному житті, та не раз воно допроваджує до судової розправи. На цьому саме і полягає демократія. Отож для постороннього громадянина „Національна Трибуна" дає ряд доказів, що на XIII Конґресі були нелеґальні делеґати і цим самим — це поважна причина поставити під сумнів чи XIII Конґрес і його рішення є зобов'язуючі.

Друге питання чи XIII Конґрес був правильно переведений насуває справа вибору нового складу, де вибрано до Екзекутиви УККА аж 26 членів, коли статут передбачає лише 15. Д-р А. Лозинський твердить на сторінках „Трибуни" що Статутова комісія не заторкнула жадних точок статуту". Рівночасно він однак вияснює, що Конґрес має право змінити статут на підставі Розділу 6, точки 5 Статуту УККА. Отже, якщо пропозиція про зміну статуту була, як окремий внесок, а предсідник перевірив число присутніх делеґатів (потрібно 2/3 зареєстрованих) і занотував вислід голосування над зміною (треба 3/4,) та може це доказати, зміну статуту можна вважати леґальною. Але і тут важливо з усією певністю знати, що між голосуючими були лише леґальні делеґати а це, як знаємо з „Трибуни" ставлять під сумнів і д-р Лозинський і Л. Футала і М. Іванів.

Л. Футала також, як голова Номінаційної комісії, трохи інакше інтерпретує справу зміни статуту. Він у своїй статті пише: „Номінаційна комісія пропонувала Конґресові внесок: „вдоволити організації, які не мали своїх представників у Екзекутиві й дозволити Екзекутиві на кооптацію до кількости 26 членів". Значить, внесок був у справі кооптації, а не зміни статуту, як подає д-р Лозинський. Чи статут був змінений, чи ні, можна дуже легко вияснити на підставі точних протоколів XIII Конґресу, а коли таких немає, справу може закінчити суд. Як би воно не було, цю справу треба якнайскоріше остаточно вияснити, бо ствердження, що статуту не змінено, дає одночасно доказ, що вибори органів УККА не важні.

Так само можна б на підставі протоколу ствердити, чи предсідник Конґресу додержувався правильника, який його зобов'язував. Що таке було, знову ж довідуємося таки із „Трибуни", де д-р Лозинський подає, що „про об'єктивність предсідника свідчить його гнучкість у допущенні „дисидентів" до протестних заяв та дискусії після звіту Номінаційної комісії, хоча правильник Конґресу обмежує таку дискусію після звіту Номінаційної комісії".

Як бачимо, є такий цілий ряд питань і фактів, що ставлять під сумнів правильність XIII Конґресу. Вони в першу чергу торкаються переступлень існуючого статуту. Але тут і заковика, бо важко покликатись на правильний статут УККА після змін внесених XII Конґресом.

Як відомо зі звітів, XII Конґрес не вспів розглянути пропонованих змін частини I — IV. Екзекутива виготовила опісля дві версії частин, які бракували; одну виготовлено Статутовою комісією (якої Конґрес не розглядав) і другу виготовленою Екзекутивою УККА, що значно різниться від правосильного оригіналу. Цієї так важливої справи не подано до відома делеґатів XIII Конґресу УККА, хоча зміну статуту мусить затвердити Конґрес.

Як би і не вияснювати відхилів та статутових неправильностей в часі XIII Конґресу твердженням про „історичні прецеденси", д-р Богдан Дзерович, по званні правник, так каже у своїй статті в „Трибуні": „Звичаї не можуть змінити закону, яким є статут". Це хіба ставить ясно крапку над „і". Отож, можемо бути вдячні авторам статтей у „Трибуні", вони ж бо дали нам дуже багато достовірних та цікавих інформацій, на підставі яких звичайний громадянин може знаменито виробити собі думку чи Конґрес був переведений згідно з обов'язуючими законами — чи ні.

ЗДОРОВ'Я ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена поправляється з кожним днем і він, згідно з оцінкою лікарів, знаходиться в прекрасному фізичному і духовому стані. Лікарі також твердять, що підгорячковий стан вже проминув і є надія, що при кінці цього тижня Президент повернеться до Білого Дому. Також здоров'я пресового секретаря Білого Дому Джеймса Брейді значно поправилось і він навіть жартує з лікарями і шпитальною обслугою. Службовець секретної служби Тимоті МекКарті, який також був поранений під час атентату на президента Реґена, вже покинув шпиталь. Поправляється також здоров'я Томаса Делеґенті, поліціянта з Дестрикту Коломбія.

Дочка, гідна свого батька

(д-р Оксана Ашер)

Як відомо, протягом тридцятих років совєтсько-російські шовіністи, сховані під плащиком „радянського інтернаціоналізму", крім тисяч інших українців, знищили понад 200 українських поетів, письменників, літературознавців і мовознавців — велику частину еліти української нації. (Детальніше про це — в книжці „Розстріляна муза", 1955, нижчепідписаного). Твори ліквідованих були вилучені з усіх бібліотек і суворо заборонені. Імена авторів цих творів викреслені з усіх довідників чи історій, що з'являлися протягом тридцятих років і пізніше, за Сталіна і далі. Не диво, що наступні покоління читачів про них мало що або й нічого не знають. Адже видавництва в Україні не перевидають книжок з українськими ідеями. Якщо й появляється щось із творчости недавно реабілітованих, то в дуже пересіяному, вихолощеному різновиді.

За таких невідрадних умов на еміґрацію лягає велика відповідальність — видавати ті твори, що в Україні під московською займанщиною не можуть побачити світу. На жаль, тутешні українські організації мало надають значення збереженню літературної спадщини. Тягар цієї нелегкої праці спадає, передусім, на плечі родин ліквідованих творців української національної культури. Українська громадськість має бути глибоко вдячна саме їм за все те, що вони зробили досі.

Рідний брат Миколи Зерова Михайло Орест іще 1948 року видав „Сонетаріюм" у Мюнхені й інші книжки метра неоклясиків, за допомогою приятелів у Австралії і по цей бік океану. Дружина М. Куліша зберегла найкращі три п'єси свого чоловіка — „Мина Мазайло", „Народний Малахій" і „Патетична Соната". Вони побачили світ 1955 року у виданні УВАН і НТШ. Оксана Буревій, дочка Костя Буревія, здається, власним коштом випустили у світ батькові „Пародези" (Ню Йорк, 1955) та інші його книжки. Олександер Филипович також власним коштом видав „Поезії" (Мюнхен, 1957 рік) свого брата Павла Филиповича. Він же багато причинився до видання його наукових праць під назвою „Література" в Австралії. Заходами Галини Плужник, дружини Євгена Плужника, з'явилися „Рівновага" (Авгсбург, 1948 рік) та „Три збірки" (Мюнхен, 1979 рік) цього поета. Ще 1964 року в Ню Йорку коштами дружини й дочки Михайла Драй-Хмари побачило світ повне видання його „Поезій", значно більше за київське, дуже пересіяне через цензурне сито. Петро Плевако, що живе в Парижі, 1961 року перевидав наукові праці рідного брата Миколи. Були й інші видання, ініційовані родинами засланих чи розстріляних українських письменників.

На жаль, траплялися випадки неґативного ставлення членів родини до творчости своїх кревних. Рідна сестра Дмитра Загула, збаламучена „прогресистами" в Канаді, та сама особа, яку я таки відшукав і в якої зберігалися ранні унікальні твори її брата, відмовилась від запропонованої допомоги видати недруковані вірші визначного українського символіста, і, на жаль, передала багате листування й недруковані твори до музею поета (в Чернівцях?), навіть не зробивши ксерокcований копій. Усе те, мабуть, уже знищене, бо воно ніяк не надається до використання совєтською ідеологією.

Найяскравіший зразок жертовного ставлення до пам'яти батька проявила Оксана Ашер, дочка Михайла Драй-Хмари. Як уже згадано, вона причинилась до повного видання поетичних творів батька. Але це був лише початок. Обдарована Оксана Ашер взялася за глибше вивчення творчости автора „Лебедів". З-під її пера з'явилися статті про його поезію, а також англомовна книжка „A Ukrainian Poet in the Soviet Union" (Ню Йорк, 1959 рік).

Кращі твори поета були перекладені також на англійську мову. Першим англомовним перекладачем кількох поезій М. Драй-Хмари був Яр Славутич. Вони ввійшли до книжки. „The Muse in Prison" (Джерзі Сити, 1956 рік).

Досліджуючи творчість батька, Оксана Ашер написала також франкомовну дисертацію, яку вона з успіхом захистила в Сорбонському університеті в Парижі та отримала науковий ступінь доктора. Цю працю надрукувало видавництво Манітобського університету. Таким чином творчість визначного поета стала доступна не лише англомовному, а й франкомовному читачеві.

Найновіший здобуток Оксани Ашер — збірник наукових досліджень: Михайло Драй-Хмара, „З літературно-наукової спадщини" (Ню Йорк, 1979, 409 стор.) у серії „Записок Наукового Товариства ім Шевченка", том 197. Серед критичних праць є кілька статтей про Лесю Українку, одна про І. Франка, одна про Т. Шевченка й інші. Другий розділ цього тому охоплює рецензії на твори П. Тичини й В. Чумака, кілька коротких статтей про білоруських письменників тощо. У третьому розділі зібрано записки й листи М. Драй-Хмари. Закінчено цю книгу великою бібліографією, що реєструє всі поетичні твори, а також літературознавчі праці за роки 1912-1931. Додано „Матеріяли про творчість і життя М. Драй-Хмари".

Книга „З літературно-наукової спадщини" відкривається вступом ред. Григорія Костюка та працею д-ра Оксани Ашер „Портрет Михайла Драй-Хмари" (стор. 13-28), що подає багато цікавих і рідкісних життєписних даних про відомого поета й літературознавця.

Це найповніший його життєпис, який досі побачив світ. З кожного погляду книга заслуговує на те, щоб мати її у кожній університетській бібліотеці чи науковій книгозбірні, а також у культурній українській родині. Дочка М. Драй-Хмари належно виконала обов'язок супроти свого батька і щедро причинилася до вивчення його творчости. Д-р Оксана Ашер може служити прикладом того, як діти повинні зберігати й поширювати спадщину своїх кревних. Справді, дочка гідна свого батька — визначного поета й літературознавця.

Яр Славутич

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 12-го квітня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут в Будинку Академії при 206 Захід 100-та вулиця відбудеться наукове засідання винниченківської комісії УВАН. Доповідь на тему: „Володимир Винниченко, як політик і письменник у спогадах сучасників" виголосить д-р Микола Кушніренко.

ГРУПА ЛИВАНЦІВ і їхніх приятелів демонстрували перед ОН, протестуючи проти поведінки сирійських вояків в Ливані, які включаються у внутрішні справи Ливану й переводять збройні атаки на християнське населення. Демонстранти ввійшли до будинку ОН і не опустили його, доки не відбули розмови з речником ОН.

Кредитова Спілка Рочестеру

В неділю, 1-го лютого, відбулися загальні збори Рочестерської Кредитової Спілки. Проходили вони, як щороку, речево та з певним почуттям гордости.

Слухаючи звітів управи за 1980 рік, відчувалося, що дирекція Кредитової Спілки вповні виконала своє завдання перед своїми членами, українською громадою і державними чинниками. Одинадцять і чверть мільйона долярів оборотних фондів і коло 3,000 членів поставили нашу УКСпілку на друге місце між усіма кредитовими спілками рочестерської округи і на першому місті за її взірцеве ведення.

Усі українські церкви і всі групові громадські середовища визнають її власністю цілої української громади й утримують дружні взаємовідносини.

Загальна американська економіка ніяк не сприяла розвоєві кредитових спілок. Багато із них перестало існувати. Ми, однак, росли щороку поступово і виконали заплянoвані бюджети. Дирекція пильно стежила за новими законами, фінансовими трансакціями, які давали користь членам-вкладникам і позичковцям.

Під час 1980 року маєтковий стан збільшився на 13,5 відсотка сумою 1,336,000 дол. до 11,220,400 дол. Вклади членів зросли на 13,5 відсотка до 10,406,500 дол.

На відсотки членам видано 708,000 дол., тобто 74,3 відсотка усіх прибутків, що є на 142,000 дол. більше, ніж у 1979 році. Позичок видано 465 на суму 2,200,000 дол., а члени сплатили 2,390,000 дол. Загально видано менше позичок на 195,000 дол., ніж у 1979 році, бо зменшено видачі довгореченцевих позичок на купно домів.

Спадкоємці 16 померлих членів одержали у 1980 році 19,000 дол., а за час існування УКС виплачено 147,000 дол. Кошти ведення УКС: платні службовці — 5,5 відсотка, утримання канцелярії — 6,6 відсотка, виносили 12,4 відсотка всіх видатків, себто 118,000 дол.

Із зростом УКСпілки приходили нові проблеми, які дирекція мусіла розв'язувати поступово. Тому впроваджено компюторську систему книговодства, поширено урядування, побільшено канцелярію.

Треба було вислати членів дирекції на курси і семінари, брати участь у конвенційних нарадах кредитових спілок на місці і поза Рочестером.

Впроваджено нові роди ощадностей, щоб тим самим бути рівним із комерційними банками. А з новим роком уведено безкоштовне життєве забезпечення на 2,000 дол. для членів.

Переглядаючи збірку видань УКСпілки „Кооперативна Думка", які були виставлені на залі під час зборів, ми мали нагоду бачити, як вона росла від числа 1 до 100.

„Кооперативна Думка" — це дзеркало духу нашої УКСпілки, яким ми пишаємося, бо там поміщена історія, світлі та важкі хвилини нашого розвою. Там є статті членів управи, звіти з культурних, громадських, релігійних і політичних подій, знімки і репродукції мистецьких творів.

Там є поміщені подвиги молоді на літніх таборах, школах і сценах. Деякі з цих дітей вже працюють професійно завдяки стипендійним позичкам УКСпілки.

Деяких вже вибрано до керівних органів УКСпілки. „Кредитова Думка" мала великий вплив на громаду. Вона — лучник між УКСпілкою і громадою. Вона повідомляє громадянство й є до певної міри підручником кредитового руху.

Що свідоміша громада, то сильніша кредитова спілка, і Рочестер може цим гордо похвалитися.

Р.Шутер

На рятунок...

(Продовження зі стор. 2)

вив: „СССР не має ніяких застережень проти дальшої господарської допомоги Заходу Польщі, але під передумовою, що вона не викликуватиме змін в укладі політичних сил в Европі". Тобто на людську мову, що вона не ослаблюватиме російської гегемонії.

Одначе було б несправедливо не сказати, що польські господарські кола, а також до якоїсь міри політичні керівники бачать катастрофальне положення. І роблять заходи вийти з нього. Очевидно, коштом західніх капіталів. До Лондону, Парижу виїхали делегації з проханням відкласти платності, зменшити рати, позичити гроші на заплату відсотків. До ЗСА прибув заступник прем'єра Мєчислав Ягельскі з тими самими проханнями. Очевидно, що Захід допоможе, беручи на себе дальші тягарі й дальші небезпеки. Але іншого виходу немає. Витворилася парадоксальна ситуація ідентичности інтересів західнього капіталу й польських комуністів. Одні й другі хочуть, щоб польський робітник продукував більше, щоб кошти продукції, а тим самим і його заробітки були менші, щоб польському продуктові широко відкрити світові ринки... А Москва приглядається і застерігає за собою право: у випадку, що експеримент не вдасться, вона інтервеніюватиме по-своєму. А це значить, здушить силою і прагнення робітників та їхніх родин і очікування господарського покращання усіма верствами польського народу і аспірації західніх банкірів і банковців добре заробити.

Баль хору „Дніпро" і дебютантки

Під час балю „Дніпро" в Клівленді дебютантки і їхні ескорти з майстром церемонії Ольгою Калушкою (посередині). Зліва на право: Віра Гернага — Іван Михайлюк; Ліса Оленчук — Петро Ковч; Євгенія Підгірна — Богдан Сенечко; Ігор Данко — Тереся Яковець; Юрко Білик — Марія Цибик; Мирон Боднар — Марта Мартинюк.

У субоу, 7-го лютого цього року, відбувся в Клівленді баль хору „Дніпро", як і попереднього року, в залі Астродом парафії св. Йосафата. Голова хору Олег К. Мороз коротким словом відкрив баль та привітав усіх присутніх. Під час балю Ольга Калушка перевела традиційну презентацію дебютанток, що стала щорічною популярною товариською подією, та була вже 19-та з черги. У цьогорічній презентації дебютанток взяло участь шість молоденьких красунь. Щирі оплески публіки вітали кожну пару.

Після презентації О.К. Мороз звернувся декількома словами до молодих дебютанток та, складаючи їм гратуляції, побажав всього найкращого на майбутнє, закликаючи, щоб вони завжди пам'ятали, що вони українці і що на них спочиває велике завдання відносно української спільноти.

Педагогічні курси УВУ

Український Вільний Університет, як і в минулих роках, заповів педагогічні курси на літній семестр цього року. Курси відбудуться від 27-го липня до 22-го серпня.

У чотирьох тижнях буде змога вивчати головні ділянки педагогічних знань, необхідні у праці з українською молоддю в суботніх школах і молодечих організаціях.

Оплата курсу: 350 німецьких марок. Повне утримання виносить 140 німецьких марок тижнево у гуртожитку „Рідної Школи".

Програма педагогічних курсів

Проф. д-р Г.Васькович: Вибрані питання педагогічної психології; Джерела до історії української політичної думки.

Проф. д-р. Я.Гурський: Сучасна українська літературна мова; Навчання української мови в іншомовних клясах.

Проф. д-р А.Жуковський: Навчання географії України.

Д-р О.Кисілевська-Ткач: Літературні твори і їх аналіза у школах українознавства; Методика навчання в нижчих клясах.

Д-р В.Косик: Методика викладання історії України.

Проф. д-р В.Янів: Вибір тем і викладання української культури.

Для тих учасників педагогічних курсів, які прийдуть на курси другий раз, УВУ внесе нову програму для поглиблення предметів українознавства, даючи вибір важливіших творів і їх поглиблене обговорення.

Ректорат і Філософічний факультет УВУ запрошують зголошуватися на педагогічні курси в Мюнхені. При тому хочемо пригадати, що абсольвенти педагогічних шкіл у їхніх країнах, якщо здобули вже бакалаврати, могли б завершувати свої студії на УВУ дипломами магістрів.

Хто вже здобув диплом магістра — може завершувати студії дипломом докторським. Дипломи УВУ визнані німецьким Міністерством Освіти. На педагогічних курсах можна здобути 6 кредитів.

Докладніші інформації подасть Деканат Філософічного факультету УВУ. Просимо писати до нас на адресу в Мюнхені: Ukrainische Freie Universität, Pienzenauerstr, 15, D-8000, Munich,80 West Germany.

Жертва...

(Продовження зі стор. 2)

— Дивись скільки завгодно і говорити можеш, якщо вони не зовсім п'яні. Тут демократія.

Пішов. Іду та йду. Бачу здалеку якась купа ганчір'я лежить на тротуарі, а довкола сміття, крий Боже! Аж дух мені від радости захопило. Знайшов. Лежить їх може штук тридцять поперек тротуару. І біля кожного пляшка або порожня, або півпорожня, або й повна. Стою, радію. Став біля одного, товстий. Попробував живіт, м'який, як подушка, великий. О, здогадуюся, з голоду спух, бідняга. Жертва, все таки. Питаю: Ти „раша"? — ніби руський. — Мовчить. Питаю знову: Ти „раша, ти жертва?" — пробурмотів щось. Я знову його штовхаю, а він ніби ай-ай. Пізніше я довідався, що то айриш, по-нашому ірляндець.

— То ти, кажу, ай, ай? Так. Значить і такий народ є. Рідна партія може визволити. Тодій ай-ай простяг мені пляшку. Я здорово потягнув, у норму ввійшов, світ і людей полюбив.

Далі почав людей розпитувати, як оті жертви капіталізму живуть, де сплять уночі, що їдять, на які гроші горілку купують? І довідався таке, що очі мені майже повилазили. За те, що вони, оті жертви, не працюють, „ґосударство" їм „пособіє" на горілку платить і так. Місяць не спав, зовсім здурів. Ось, думаю, жертви капіталізму, а їм „ґосударство пособіє" на горілку.

А, як того мало, то ще довідався і аж заплакав, вже не знаю, чи з радости, чи з горя. Довідався, що „ґосударство" мужикам американським також „пособіє" платить, щоб, значить, не орали, не сіяли, не жали.

Щоб, значить, хліб дорожчим був, щоб за рубежами купувати. Ось, думаю, антинародна політика.

І якби то наш народ вдома про таке довідався, тої ж години всі фабрики, всі заводи, всі трактори на полях стали б. І народ на вулиці — „дайош пособіє на горілку!" Всіх предків згадали б, клясиків і не-клясиків марксизму-ленінізму. І жадні замки на кордонах-рубежах не витримали б. Так народ попер би у капіталістичну неволю горілку на „ґосударственное пособіє" купувати.

Обезлюдніла б „шірока страна".

В Апопці вшанували Т.Г.Шевченка

У неділю, 22-го березня ц. р., в Апопці, Флорида, відбувся концерт вшанування Тараса Григоровича Шевченка.

Започаткував концерт мішаний хор під диригентурою М.Кулинича, що проспівав „Заповіт" і „Думи, мої".

Слово про Т.Шевченка виголосив Остап Забитко. Тринадцятилітній Ярослав Коваль, із Дейтон Біч, продеклямував „Тече вода в синє море".

Ансамбль бандуристів ім. Лесі Українки під проводом І.Несвяченої, у складі: Марія Забитко, Зенон Максимів, Е.Коваль і П.Болнарчук, — проспівали пісні „Зоре моя" і „Зелений гай" під акомпаньямент бандур, а пізніше проспівали „По діброві" і дует „Ой, люлі, люлі" — Несвячена і Забитко. Святочний реферат прочитав Степан Ковальчук. Розалія Ковальчук заграла на електричному піяні „Реве та стогне".

На закінчення програми мішаний хор проспівав дві пісні: „Ой, літа орел" і „Садок вишневий". Концерт закінчено відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Після концерту відбулася перекуска, яку приготувала Анна Білецька.

І.Забитко

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го КВІТНЯ 1981 р.

НЮАРК, Н. Дж. місячні загальні збори б-ва св. Ів. Хрестителя 76-Відд., о год. 1-ій по пол. в українській католицькій школі при Санфорд і Айві вул. Проситься чл. прийти та вирівняти залеглі вкладки. Можна платити вкладки чеком і посилати на адресу секретаря. — Юлія Демчук, фін. секр.

● РОЗШУКИ ●

МИКОЛА ГОРБОВИЙ, який живе тепер у Франції, походить із с. Сопоного, пошукує за своїми кузинами
МАХАЙЛОМ І ВАСИЛЕМ ПЛЕЧУН,
які походили з Руського Села, пов. Перемишль і які тепер мали б жити в Америці. Прошу їх, або хто знав би їх адресу, писати до:
WASYL PLOTOSZ
37 Olive Street
New Britain, Conn. 06051
or
HORBOVY NICOLAS
165 rue de Cabochon
4100 Blois, France